

24-go KWIETNIA 1932 ROKU

Nr. 4.

BIULETYN

ROK I.

CENTRALNEGO ZWIĄZKU POLAKÓW w BRAZYLJI

REDAGOWANY PRZEZ ZARZĄD C. Z. P.

KURYTYBA — Rua Carlos de Carvalho 487 — Caixa Postal 412, — Telefon 1410

Celem i zadaniem Związku jest: skupienie w jednej centralnej organizacji wszystkich towarzystw i grup polskich, polaków i osób pochodzenia polskiego dla podniesienia poziomu i rozwoju życia kulturalnego, oświatowego i gospodarczego.

Dlaczego powinno się zakładać pólka doświadczalne

Na każdej kolonji powinni pp. koloniści zakładać pólka doświadczalne. Jest to konieczna rzecz, ażeby pieniędzy nie wydawać na próżno przy kupowaniu nawozów sztucznych. Nie każdy bowiem nawóz wszędzie się jednakowo opłaci. W jednym miejscu jakiś nawóz powiększy zbiór o tyle, że i siebie zapłaci i rolnikowi da korzyść, a w drugim ten sam nawóz nie powiększy plonu nawet o tyle, żeby się pieniądze na niego wydane wróciły.

Każdy więc z rolników, używający nawozów, powinien wiedzieć, który z nich najwięcej podnosi plony w jego gospodarstwie i jaki się jemu używać opłaci. Może być bowiem, że jakiś nawóz powiększa zbiór, ale sam kosztuje drogo i nadwyżka tego zbioru mniej będzie warta niż się na niego wydało. Inny znów nawóz nie da tak dużej nadwyżki zebranego płodu, lecz po obliczeniu jego kosztu i wartości uzyskanej nadwyżki, o-

każe się, że opłacił się dobrze. Nawozy sztuczne nie są tanie i rolnicy nie mają, za wiele pieniędzy, by je wydawać na próżno. Nawóz sztuczny da rolnikowi korzyść, ale tylko wtedy, gdy będzie się go używać z zastanowieniem i dawać ten który danej ziemi i danej roślinie, oraz kieszeni rolnika najlepiej będzie odpowiadał.

Przed używaniem nawozu na większą skalę, każdy z rolników

Zbliża się dzień 14 maja dzień otwarcia II Sejmiku

Każde Towarzystwo Polskie, czy to oświatowe, czy rolnicze, czy też Towarzystwo Młodzieży, Sportowe lub inne, wszystkie towarzystwa powinny wysłać delegatów na Sejmik.

Wybierajcie delegatów na II Sejmik C.Z.P.

powinien wiedzieć, ile on kosztuje, jaką nadwyżkę plonu dać może i jaka jest tej nadwyżki przypuszczalna wartość. Z tego zaś łatwo będzie wiedział ile może mu dać zysku, czy się go opłaca stosować, czy też nie. Ażeby to wszystko wiedzieć, trzeba zakładać poletka doświadczalne, co nie jest wcale trudnem i na co nie potrzeba, ani wiele pola, ani też dużo nawozu.

Każdy z rolników takie poletko założyć u siebie może bez większego kosztu i przy małym nakładzie pracy, a uchroni go to w znacznej mierze od niepotrzebnych strat. Pamiętać też należy, że nawozy zawierają niejednakową ilość składników, które roślinom mogą służyć jako pokarm. Są nawozy nisko i wysokoprocetowe. Nawóz o tej samej nazwie może mieć mniej lub więcej owych składników i zależnie od tego może worek jednej kosztować o połowę więcej jak drugiego, a mimo to że jest droższy, będzie się więcej od tego tańszego opłacał. Wiele też jest w sprzedaży nawozów bardzo tanich lecz mało-wartościowych, (sprzedawanych przez mało znane firmy nie dające pewnych gwarancji jego procentowości), rolnik je kupuje bo jest tańiej, a potem korzyści z tego nie ma i mówi, że nawóz sztuczny się nie opłaca. Lepiej jest kupić nawóz sprzedawany przez pewną odpowiednią firmę, która za jego skład gwarantuje, niż kupić nawóz trochę tańszy o niewiadomej i niepewnej zawartości, której rolnik sprawdzić nie jest w stanie. Tak samo często się mówi, że nawóz się nie opłaca, jeżeli użyło się nawóz i pewny i dobry, ale nie nadający się akurat na tą ziemię, gdzie go się rozsiał. Jeden i ten sam nawóz, na

jednej ziemi bardzo powiększy zbiór, a na drugiej mało co, albo też i nie.

Dlatego też trzeba się najpierw przekonać o wartości nawozu, (jak też i o tem czy się nadaje), na poletku doświadczalnem, a dopiero potem używać go w większych ilościach.

J. Sk. Kruszewski.

Jak się zakłada pólka doświadczalne

Poletka doświadczalne zakładać należy na polu, w takim miejscu, gdzie niema rosnących drzew, zamiast bowiem, żeby roślina nawóz wykorzystala wyciągnęłyby to wszystko drzewa i doświadczenie takie nie wykazałoby nam prawdziwego działania nawozu. Weźmy sobie jako przykład że chcemy zrobić doświadczenie ze zbożem. Najpierw należy obrać miejsce w którym takie próby chcemy przeprowadzić. Mając jakieś pole, które przeznaczylismy pod zasiew zboża, przedewszystkiem je przygotujemy jak zazwyczaj. Kiedy już jest przygotowane zupełnie, ubronowane, tak, że już tylko siał, wtedy wybieramy na niem kawałek ziemi, który ma takiego rodzaju glebę, jakiej jest najwięcej na tem polu, albo też w naszym gospodarstwie.

Najlepiej, żeby to miejsce było możliwie równe i nie znajdowało się tam, gdzie je mogłaby czasem woda zalać, ani też gdzieś na mocno pochyłym zboczu pagórka. Nie powinna też przez niego przechodzić żadna bródza. Jeżeli pole jest orane w składy (lichy), to mo-

zemy poletka umieścić w jednej lub dwóch liniach wzdłuż bruzdy.

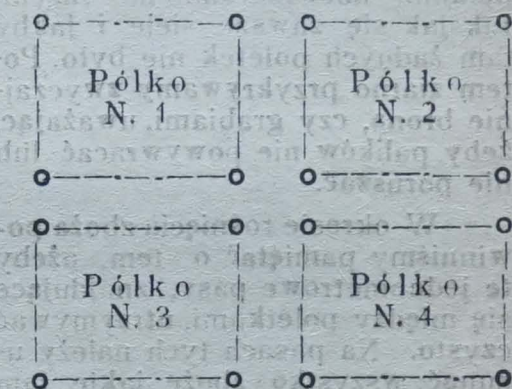
Do wyznaczenia poletek potrzebne są paliki, które musimy sobie przygotować, po 4 sztuki na każde poletko. Ilość ich więc jest zależną od ilości poletek, jakie mamy zamiar zakładać. Paliki te nie potrzebują być duże, powinny jednak mieć do metra wysokości i takie grube, ażeby je było można dobrze wbijać w ziemię. Zrobić je najlepiej z mocnego drzewa, gdyż wtedy wystarczą na kilka razy.

Kiedy już mamy rolę gotową, miejsce wybrane i paliki zrobione, wtedy rozmierzamy i wytyczamy sobie poletka. Wielkość poletek możemy sobie wyznaczyć dowolnie, ale najlepiej, albo po 5, albo po 10 metrów w kwadrat. Zasadniczo powinno się robić poletka po 10 metrów w kwadrat, co uczyni 100 metrów kwadratowych każde. Dla PP. kolonistów łatwiej jednak będzie i praktyczniej robić poletka po 5 metrów w kwadrat, co uczyni 25 metrów kwadratowych każde, mniej bowiem na to potrzeba będzie ziemi, nawozu i pracy.

Poletko każde powinno być oddzielone od drugiego, jak też i od pola, pustym pasem szerokości jednego metra. Przy wyznaczaniu więc poletek wytyczamy sobie najpierw jeden bok w ten sposób: w obranym przez nas punkcie wbijamy jeden plik, potem odmieramy od niego jeden metr i wbijamy drugi. (ten metr jest przeznaczony na pustą przestrzeń) a następnie odmieramy 5 metrów, to znaczy długość półka i wbijamy trzeci palik.

Od trzeciego palika znów odmieramy metr na pusty pas, a za

nim 5 metrów na następne półko, i tak dalej. Ażeby wyznaczyć szerokość półek od wbitych poprzednio palików odmieramy po 5 metrów pod kątem prostym i na punktach w ten sposób wyznaczonych umieszczamy znów paliki, które nam utworzyć powinny drugą linię prostą. Naokoło w ten sposób wyznaczonych półek odmieramy pas jednometrowej szerokości, który je będzie oddzielał od otaczającego pola. Dla lepszego zobrazowania tego dodaję rysunek, na którym przedstawiam, jak takie półka będą wyglądały, gdy się na nie by patrzyło z góry. Punkty „o“ oznaczają paliki.

i tak dalej. Kiedy już wszystkie półka mamy wyznaczone, to zasiewamy na nich nawóz sztuczny w ilości odpowiedniej do tego jakiego rodzaju doświadczenie zrobić chcemy. (O tem napiszę osobno). Po zasianiu nawozu, przykrywamy go płytko ziemią przy pomocy grabi, ażeby nic go nie zostało na wierzchu. Nawóz siewamy tylko na samym półku, uważając, ażeby go nie rozsypywać po metrowym pasie pomiędzy półkowym. Rozsiać też należy go równo po całym poletku i pokruszyć dokładnie wszyst-

kie bryłki jakie się w nim znajdują.

Równocześnie trzeba wszystkie pólka ponumerować, numery napisać na palikach otaczających poletka i zapisać sobie dokładnie jaki nawóz i ile, na każdym z poletek został użyty. Bez zrobienia tego mogłoby się zdarzyć, że by się coś zapomniało, a potem w obliczeniach możnaby się pomylić i całe doświadczenie było by na nic. Po zasianiu i przykryciu nawozu sztucznego zasiewamy zboże. Nie siejemy jego na każde pólko osobno, bo wtedy byśmy mogli zasiać niejednakowo równo i gęsto, lecz siejemy zboże na całym polu, (z pólkami doświadczalnymi razem) tak jak się zawsze sieje i jakby tam żadnych poletek nie było. Potem ziarno przykrywamy zwyczajnie broną, czy grabiami, uważając, żeby palików nie powywracać lub nie poruszać.

W okresie rośnięcia zboża powinniśmy pamiętać o tem, ażeby te jednometrowe pasy, znajdujące się między poletkami, utrzymywać czysto. Na pasach tych należy usunąć wszystko zboże jakie tam wzeszło i wszystkie zielska jakie wyrósł. Nie należy żałować zboża co się na pasach znajdzie, lecz zaraz jak już wszystko jest na wierzchu zmotylować i wypleć. I tak pożytku dla rolnika by było z tego niewiele, a doświadczenie byłoby już niedokładne.

Przy żniwie trzeba zboże z każdego pólka skosić i związać osobno, dołączyć do tego kartkę z jakiego numeru poletka zostało zebrane i umieścić w stodole w ten sposób, żeby się z innym nie pomieszało. Zebrać z pólka trzeba wszystko dokładnie razem z targa-

nem, (ze zgrabkami).

Przy młócce, zboże młóćmy z każdego pólka osobno. Następnie ważymy dokładnie co poszczególne poletka dały. Ile kilo ziarna, ile słomy. Zapisujemy to sobie szczegółowo, zaznaczając równocześnie, którego to numeru dany zbiór się tyczy. Następnie możemy już łatwo obliczyć, które poletko dało najwięcej i jaki nawóz najlepiej się nam opłacił. Jak się takie obliczenie robi piszę osobno.

J. Sk. Kruszewski

Wydział Rolny zawiadamia pp. Rolników, że już nadeszły europejskie nasiona, które można zamawiać przez Wydz. Rolny za uprzednim przesłaniem za nie odpowiedniej kwoty.

Ceny nasion: (w latkach po pół kilo.) Cena za 1 kilo (2 latki.)

Kapusta Brunświcka	23\$000
Marchew Nantejska	18\$000
Buraki Egipskie	11\$000
Rzodkiewka okrągła czerwona	11\$000
(W paczkach) 12 pacz.	2\$000
100 paczuszek	14\$000

Rodacy! Popierajcie Centralny Związek Polaków

Przystępujemy jaknajliczniej do C. Z. P., wpłacajmy składki członków nadzwyczajnych. przypomnijmy Towarzystwom, żeby wybierały delegatów na II Sejmik i wpłaciły należne składki członkowskie

